

Mál nr. 42/2026

Nafn málskotsaðila (M)

Nafn varnaraðila (V)

Heiti vátryggingar: Ábyrgðartrygging atvinnureksturs.

Nafn vátryggingartaka (X)

Skaðabótaábyrgð. Verslun og þjónusta.

Gögn.

1. Málskot móttakið 29. janúar 2026, ásamt fylgiskjölum.
2. Athugasemdir V, dags 4. febrúar 2026, ásamt fylgiskjali.
3. Viðbótarathugasemdir M, dags. 12. febrúar 2026.
4. Viðbótarathugasemdir V, dags. 12. febrúar 2026.
5. Viðbótargagn frá M, dags. 27. febrúar 2026.

Málsatvik.

Í málskoti krefst M þess að viðurkennd verði greiðsluskylda V úr ábyrgðartryggingu X vegna afleiðinga slyss sem hún varð fyrir í verslun X 11. apríl 2025. Lýsir M atvikum þannig að hún hafi fallið fram fyrir sig og lent harkalega á hnjónum og höndunum á gólfi í verslun X. Eftir fallið hafi M séð að tær olíupollur hafi verið á gólfinu sem hafi gert það mjög hált. Hafi M kvartað yfir þessu við starfsfólk X og í framhaldinu hafi starfsmaður X gert skýrslu um slysið. Í samskiptaseðli frá heilsugæslu, dags. 11. apríl 2025, er m.a. eftirfarandi skráð: „Rann í [X] kl. 11:04 skv. skráningu þar. Telur hafa verið olíu á gólfinu. Lendir á hnjónum...“ Í skýrslu starfsmanns X kemur einnig fram að M segist hafa runnið í olíu á gólfi verslunarinnar og fallið við það. M tilkynnti slysið til V sem neitaði skaðabótaábyrgð X. M sem telur að X beri skaðabótaábyrgð gagnvart sér vísar til þess að ríkar kröfur séu gerðar til eigenda verslana að tryggja öruggt aðgengi viðskiptavina. Sú hafi ekki verið raunin í sínu tilviki. Vísar M m.a. í Hrd. í máli nr. 385/2003 máli sínu til stuðnings. Telur M að starfsfólk X hafi átt að sjá til þess að sú gönguleið sem um ræðir væri hættalaus. Þá virðist M byggja á því að þar sem hún hafi sannað að vátryggingaratburðurinn hafi orðið sé það X að sanna að tjónið verði ekki rakið til háttsemi sem baki X skaðabótaábyrgð.

Í athugasemdum V er því hafnað að X beri skaðabótaábyrgð gagnvart M. Byggir V höfnun sína á því að starfsmenn X hafi ekki haft vitneskju um umrædda bleytu á gólfinu fyrir slys M. Þrátt fyrir að reglubundið eftirlit sé í versluninni, þ.e. oft á dag, hafi starfsmenn ekki orðið varir við bleytuna. Því sé ekki hægt að halda því fram að vanræksla eða gáleysi starfsmanna hafi valdið slysi M. Vísar V í Hrd. í máli nr. 29/2011 þessu til stuðnings. Telur V því að M hafi ekki tekist að sanna að slysið verði rakið til saknæmrar háttsemi sem X beri skaðabótaábyrgð á.

Í viðbótarathugasemdum M eru fyrri rök ítrekuð og rökstudd og sett fram mótrök við framangreindum athugasemdum V. Þá mótmælir M því m.a. að það liggi fyrir að virkt eftirlit hafi verið í búð X og að starfsmönnum X hafi ekki verið kunnugt um þann oliublett sem M hafi runnið í. Telur M að þessar fullyrðingar V byggji ekki á haldbærum gögnum. Þá telur M að slysaskráning X hafi verið ófullnægjandi nokkuð sem X verði að bera hallan af. Þá byggir M einnig á því að X hafi ekki haldið til haga myndbandsupptökum af slysinu. Telur M að framangreint eigi að leiða til þess að X eigi að bera hallann af því hversu lengi umrædd olía hafi verið á gólfinu og þar af leiðandi hve langan tíma starfsmenn X höfðu til þess að bregðast við því. Vísar M í Hrd. í máli nr. 385/2003 máli sínu til stuðnings.

Í viðbótarathugasemdum M er m.a. byggt á því að ekkert hafi verið ábótavant við slysaskráningu starfsmanns X, enda þar á ferð lýsing á framburði M. Það sé ekki hlutverk starfsmanna X að framkvæma ítarlega lögreglurannsókn á slyssað. Þá mótmælir V því að vanræksla á varðveislu á upptöku úr öryggismyndavélum leiði sjálfkrafa til þess að sönnunarbyrði færist yfir á X. Það hvíli engin lögbundin skylda á X að varðveita slíkar upptökur um ótakmarkaðan tíma auk þess sem óljóst sé hvaða upplýsingar slíkar upptökur hefðu veitt um eðli umrædds bletts eða hversu lengi hann hafði legið á gólfinu. V telur því framangreint ekki breyta því að það sé á ábyrgð M að sanna orsakir slyssins og saknæma háttsemi X.

Þá bendir V á að þó fallast megi á þau rök að miklar kröfur séu gerðar til eigenda verslana um öryggi viðskiptavina verði M eftir sem áður að sanna að tjón M verði rakið til saknæmrar háttsemi sem X beri skaðabótaábyrgð á. Engar sannanir hafa verið lagðar fram sem sýni að X hafi vanrækt eftirlit með

húsnæði sínu á umræddum tíma. Þá hafnar V því að Hrd. í máli nr. 385/2003 hafi fordæmisgildi í máli M. Telur V að hér sé ólíku saman að jafna. Þannig liggi fyrir að í framangreindu dómsmáli hafði ítrekað verið varað við þeirri hættu sem síðan raungerðist en sú hafi ekki verið raunin í tilviki M.

Álit.

Ágreiningur þessa máls snýr að hugsanlegri skaðabótaábyrgð X á líkamstjóni M. Mögulegur bótaréttur byggir á því að M eigi skaðabótakröfu á hendur X á grundvelli annað hvort sakarreglunnar eða reglunnar um ábyrgð vinnuveitanda. Báðar þessar bótareglur gera það m.a. að skilyrði að M takist að sanna að tjónið verði rakið til saknæmrar háttsemi X eða starfsmanna sem X ber vinnuveitandaábyrgð á. Þó vissulega séu almennt gerðar ríkar kröfur til eigenda verslana um að þeir tryggi öryggi viðskiptavina sinna breytir það ekki því sem að framan greinir um sönnunarreglur í skaðabótarétti. Nefndin telur að í raun sé ekki ágreiningur í málinu um atvik máls, þ.e. að M hafi runnið til í hálku á gólfi verslunar X með þeim afleiðingum að hún féll og slasaðist. Þá hefur M ekki lagt fram nein gögn sem hnekkir gætu þeirri málsástæðu V að þrátt fyrir reglubundið eftirlit í verslun X, þ.e. oft á dag, hafi starfsmenn X ekki orðið varir við hálkuna sem M rann í og því ekki haft tök á því að bregðast við áður en slysið varð. Nefndin telur því óupplýst í málinu hvað orsakaði það að hálka virðist hafa verið á gólfinu í umrætt sinn. Þá telur nefndin einnig ósannað að starfsmönnum X hafi verið kunnugt um hálkuna og því haft ástæðu til að þurrka hana upp áður en M slasaðist. Nefndin telur framangreint leiða til þess að M hafi ekki tekist að sanna að slysið verði rakið til atvika sem X beri skaðabótaábyrgð á.

Niðurstaða.

M á ekki rétt á bótum úr ábyrgðartryggingu X hjá V.

Reykjavík, 17. mars 2026.
rafræn undirskrift

Guðmundur Sigurðsson

Hildigunnur Hafsteinsdóttir

Anna Lilja Ragnarsdóttir